

оцінкою учня.

Література

1. Біляковська О. Аналіз контролю та оцінювання навчальних досягнень старшокласників у практиці сучасної школи // Рідна школа – 2007. – №3. – С.4-5.
2. Загвоздкин В. К. Портфель индивидуальных учебных достижений – нечто большее, чем просто альтернативный способ оценки / В. К. Загвоздкин // Школьные технологии – 2004. – №3. – С.179
3. Новикова Т. Г. Портфолио учащихся в профильном обучении / Т. Г. Новикова, М. А. Пинская, А. С. Прутченков // Педагогическая диагностика – 2007. – №1. – С.100 – 114.
4. Пейп Дж., Чошанов М. Учебные портфолио – новая форма контроля и оценки достижений учащихся // Директор школы – 2000. – №1. – С.15-17.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Рибалка О.Я. (м. Полтава, Україна)

Несприятливі демографічні процеси в нашому суспільстві супроводжуються різким погіршенням стану здоров'я дітей і підлітків. Близько 80% першокласників мають порушення в стані здоров'я, а значна кількість випускників шкіл обмежена у виборі професії через медичні показники. У більшості школярів спостерігаються функціональні відхилення різних систем організму, які за несприятливих умов можуть трансформуватися у те чи інше захворювання. Збільшилася кількість дітей із психічними розладами, відхиленнями у психофізичному, соціальному та духовному розвитку.

Медики стверджують, що 75% хвороб дорослих є наслідком умов та способу життя у дитячі та юнацькі роки, не вироблення у дітей і підлітків з раннього дитинства морально-психологічних установок на усвідомлення цінності здоров'я, легковажне ставлення до власного життя та здоров'я.

Тому введення в навчальний план школи предмета «Основи здоров'я» є спробою змінити на краще ситуацію зі станом здоров'я учнів.

Шкільний курс «Основи здоров'я» вивчається в 5-9 класах середньої загальноосвітньої школи. Навчання здійснюється на основі планомірного і послідовного розвитку основних валеологічних понять, засвоєння провідних ідей, теорій, наукових фактів, вироблення практичних навичок які складають основу практичної підготовки учнів, формування їх валеологічного світогляду.

Мета – формування в учнів свідомого ставлення до свого життя і здоров'я, оволодіння основами здорового способу життя, життєвими навичками безпечної для життя і здоров'я поведінки.

До основних завдань предмета відносяться: формування в учнів мотивації до дбайливого ставлення до життя і здоров'я; формування у школярів стійких переконань щодо пріоритету здоров'я як основної умови реалізації фізичного, психічного, соціального та духовного потенціалу людини з урахуванням її індивідуальних особливостей; ознайомлення учнів з основними принципами та закономірностями життєдіяльності людини в природному та соціальному середовищах, спрямованої на збереження життя і зміцнення здоров'я; формування в учнів сталої мотиваційної установки на ведення здорового способу життя як провідної умови збереження і зміцнення здоров'я.

Навчальна програма курсу побудована на основі інтегрованого поєднання елементів знань щодо збереження і захисту життя та зміцнення здоров'я людини, має прикладний характер і реалізується за допомогою таких компоне-

нтів: *мотиваційного* – формування ціннісних орієнтацій на збереження і зміцнення здоров'я та повноцінне задоволення соціально значимих та особистісно-орієнтованих потреб; *змістового* – знання про фізичну, соціальну, психічну та духовну складову здоров'я, умови і способи його збереження і зміцнення, основні засади здорового способу життя та безпеки життєдіяльності; *операційно-процесуального* – засоби, методи і форми організації навчальної діяльності, вироблення практичних умінь та навичок.

Особистісна орієнтованість при вивченні предмета здійснюється через зміст навчального матеріалу та особистісну спрямованість навчального процесу з урахуванням вікових потреб дітей та свідомого ставлення до свого здоров'я, сприяє розвитку особистості школяра, допомагає усвідомити, що тільки здоровий спосіб життя дарує радість, приносить користь людині та суспільству. Запорукою формування здорової особистості учня є взаєморозуміння, взаємоповага, толерантність творче співробітництво всіх учасників навчального процесу. Увага учителя має бути зосереджена на проведенні занять з використанням інтерактивних, здоров'язберігаючих технологій навчання [2].

Особливу увагу необхідно приділяти позитивній мотивації учнів не лише на вибір здорового способу життя, а й активну щоденну й поступальну їх дію за правилами і вимогами збереження життя та зміцнення здоров'я

Процес формування позитивного ставлення учнів до власного здоров'я надзвичайно складний, залежить від багатьох чинників і визначається комплексом певних педагогічних умов. В їхній основі – створення здоров'язберігаючого освітнього простору, який сприяє формуванню культури здоров'я, зменшенню захворюваності школярів, підвищенню рівня їх розумової та фізичної працездатності, успішності та якості знань, розвитку партнерських взаємозв'язків у мікро- та макросоціумі.

Важливою педагогічною умовою є формування інтересу підлітків до власного здоров'я, стійкої потреби і бажання дбати про нього. Реалізація цієї умови забезпечується виконанням двох взаємопов'язаних вимог. По-перше це включення учнів у різноманітні види валеологічної діяльності, які сприяють формуванню навичок взаємодії, спілкування, взаємонавчання, пошуку шляхів поліпшення здоров'я (валеологічний гурток, спортивні свята, Дні здоров'я тощо). По-друге, це включення учнів у рефлексивну діяльність, що потребує від них постійного самоспостереження за своїм способом життя, фізичним та психічним станом. Така робота спрямована на те, щоб заохотити дітей до пізнання потенціалу власного здоров'я, допомогти повірити в себе свої сили, щоб з'явилася потреба у самовдосконаленні. Виховуючи природне прагнення учнів до самопізнання та самовдосконалення, важливо пам'ятати, що стійка потреба у веденні здорового способу життя з'являється лише тоді, коли учень починає працювати над собою.

На заняттях треба вирішувати завдання спрямовані на виховання умінь самостійно аналізувати ту чи іншу життєву ситуацію, робити практичні висновки.

Виробити потребу у веденні здорового способу життя, набути впевненості у своїх силах, формувати валеологічну поведінку допомагає метод гри, яка дає змогу реалізувати всі провідні функції навчання (освітню, розвивальну, виховну), сприяє активізації пізнавальної діяльності школярів.

Навчання рефлексивної діяльності відбувається під час тренінгових вправ, які допомагають змінити неадекватну самооцінку учнів, сформувати в них внутрішню потребу до самовдосконалення. Підвищення рівня самосвідомості та саморегуляції учнів сприяють завданням, спрямованим на аналіз власних вчинків, виявлення особистого уміння самостійно знаходити причини невдач та нездоров'я.

Наступною педагогічною умовою виховання позитивного ставлення учнів до власного здоров'я є формування практичних умінь та навичок. Навички

щодо здорового способу життя – це навички в сфері життєвих установок, які допомагають людині протягом життя підтримувати своє здоров'я на належному рівні, протистояти негативним впливам, небезпечним для здоров'я, приймати правильні рішення щодо власного здоров'я життя. Навчання життєвим навичкам сприяє зміцненню здоров'я, соціальній адаптації і позитивній поведінці учнів [3].

Уміння – це здатність робити щось, набуте завдяки знанням та досвіду. На відміну від навичок вони функціонують під свідомим самоконтролем людини.

Збереженню фізичного здоров'я сприяють: уміння раціонально харчуватися; навички рухової активності й загартовування; санітарно-гігієнічні навички.

Для соціального благополуччя важливими є навички ефективного спілкування, емпатії та неконфліктності, навички поведінки в кризових ситуаціях тощо. Психологічне благополуччя забезпечують уміння і навички самоконтролю, управління стресами, позитивного мислення тощо.

Урівноваженість, толерантність, терпимість до оточення, оптимістичність, любов до життя – важливі навички духовного аспекту здоров'я [1].

Позакласна робота з учнями також відіграє значну роль у розвитку навичок здорового способу життя. Це участь у фахових гуртках, клубні форми роботи, екскурсії, конкурси, валеологічні свята, вечори та інші види позакласної роботи.

Вирішальну роль у виробленні умінь і навичок здорового способу життя учнів відіграє сім'я на рівні побутової поведінки та практичних дій.

Отже, успішна реалізація програми інтегрованого предмету «Основи здоров'я» можлива лише на засадах активної співпраці, партнерства усіх учасників навчально-виховного процесу (учнів, педагогів, батьків, громадськості).

Література

1. Гриньова М.В. Методика викладання валеології.–Полтава: / М. Гриньова, АСМІ, 2001.– 155 с.
2. Загальні питання методики викладання основ здоров'я. Тиммченко Г.М., Гончаренко М..С. Харків, 2009. – 62 с
3. Свириденко Світлана. Навчаємо бути здоровими: / С. Свириденко, Позакласна робота: 5-9 кл. – К.: Шк. Світ. – 128 с.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДО ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Рябуха А.Ю. (м. Полтава, Україна)

Актуальними психолого-педагогічними проблемами впровадження мультимедійних технологій у навчальний процес є підготовка педагогічних кадрів до застосування мультимедійних технологій у навчальному процесі та розробка методик застосування мультимедійних технологій у навчальному процесі під час вивчення предметів природничо-математичного циклу.

Серед українських та зарубіжних дослідників, хто торкається питання застосування мультимедійних технологій при навчанні, слід виокремити таких: В.Ю. Биков, Ю.О. Жук, М.І. Жалдак, Р.С. Гуревич, В.Ф. Шолохович, В.Г. Афанас'єв, Ю.М. Батурін, Д. Белл, Н. Вінер, Л.М. Землянова, М.М. Мазур, А.Д. Урсул, Р.О. Бріен, П. Росс (P. Ross), А. Девід (A. David) та інші.

Окремим питанням методичної підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін у вищих навчальних закладах присвячені праці науковців Т. Буяло, В. Вербицького, Г. Жирської, О. Іванців, В. Куйбиди,